

7-9 YAŞ

Yazan: Tolga Özturun - Lider Hepgenç
Resimleyen: Ece Zeber

9. BASKI
32.000 adet
basılmıştır

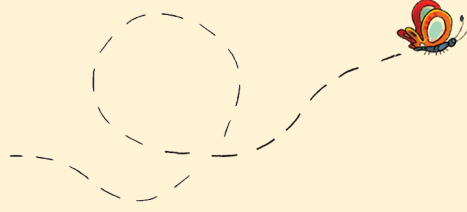
ÇARPUYDUK

ile
Yedinci Kita'nın Kefi

TEKİT
KİTAP

SABANCI VAKFI

*Kıymetli büyükannem Hayriye Erduran Hanımefendi'nin
kuşaktan kuşağa anlattığı masalın kahramanı Papuduk'un,
hayvan sevgisi ve çevre bilinci ile büyüyen nesiller
yetişmesine katkı sağlaması dileğiyle...*

Serra Sabancı

PAPUDUK ile YEDİNCİ KITA'NIN KEŞFİ

Papuduk o sabah pencereden süzülen güneş ışıklarıyla uyanmış.
Gözünü açar açmaz hemen takvime bakmış.

"Yaşasın! Bugün Mart ayının 21'inci günü!" diye sevinmiş. Okulda öğrendiğine göre 21 Mart "baharın başladığı gün"müş! Papuduk en çok yaz mevsimini seviyormuş ama baharın gelmesi de onu çok heyecanlandırıyormuş.

"Önce rengârenk çiçekler açacak, göçmen kuşlar geri gelecek, ağaçlar yeşerecek, hava gittikçe ısınacak ve sonunda harika bir yaz mevsimi başlayacak!" diye düşünmüş. Geçen sene arkadaşları ve aileleri ile denize gittiklerini hatırlamış ve onlarla tekrar yüzdüğünü hayal etmiş. Tüm bunları düşünürken annesinin sesini duymuş.

Kurduğu mutlu hayallerin etkisindeki Papuduk neşeyle kahvaltı etmiş. Tam kahvaltısını bitirdiği sırada kapı çalmış. Kapıda Papuduk'un okuldan yakın arkadaşı olan Kıvırcık Kuzu varmış.

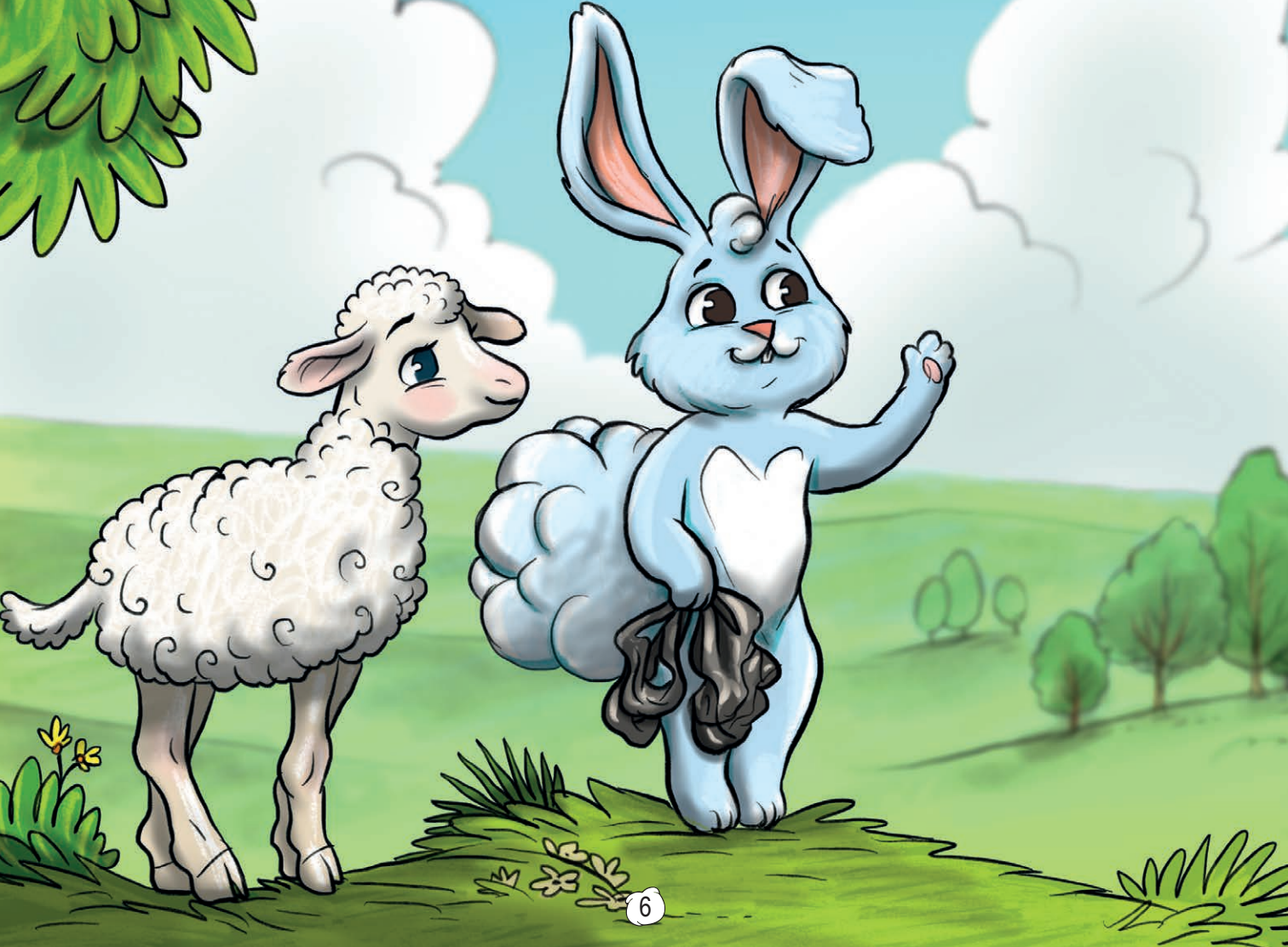

Annesinden izin alan Papuduk, Kıvırcık Kuzu ile sahile gitmek için yola çıkmış. Orman içinde uzun bir yürüyüş yapmışlar. Okul arkadaşlarıyla karşılaşmışlar, sohbet etmişler, oyun oynamışlar ve sahile doğru ilerlemişler.

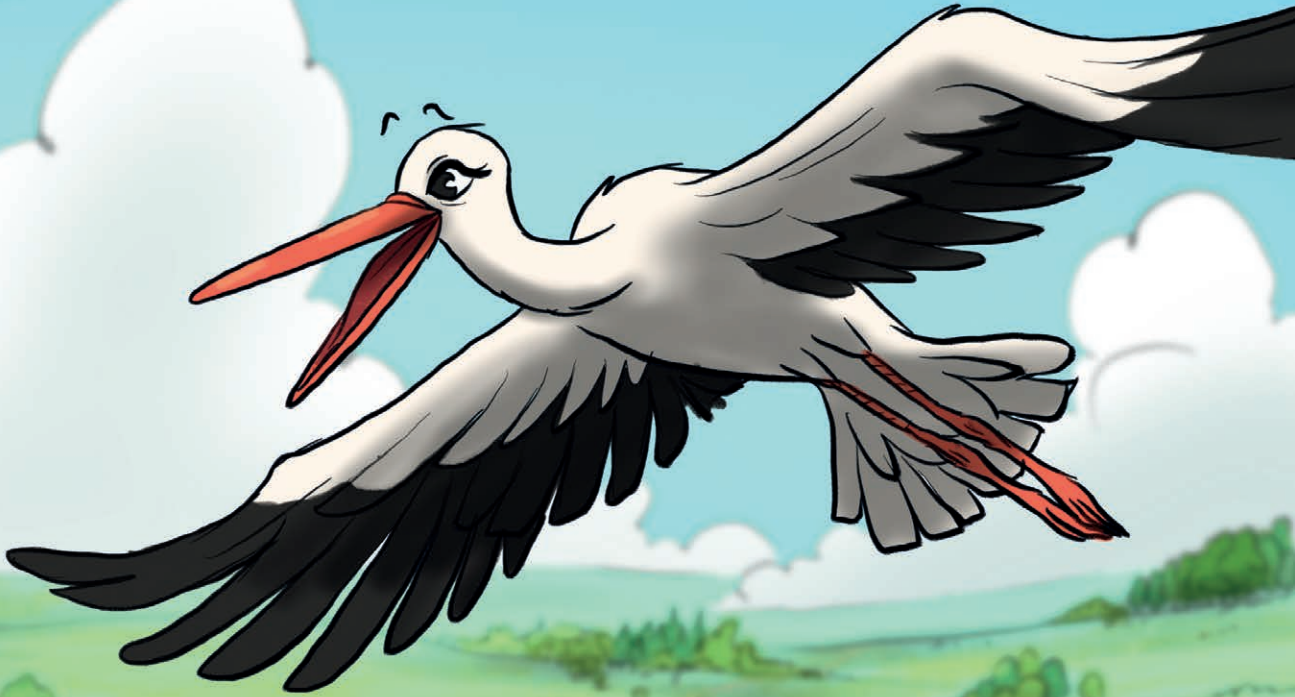

Sahil yolunda upuzun bacakları ve sipsivri gagasıyla ormanın ortasında duran bir leylek görmüşler. Papuduk hemen arkadaşına dönüp geçen sonbaharda göç eden leyleklerin mart ayında geri geldiklerini anlatmış. Leyleğe yaklaştıklarında onun gagasına dolanmış bir alışveriş poşeti olduğunu görmüşler. Gagasına yapışan poşetten kurtulamayan leylek çok mutsuz görünüyormuş.

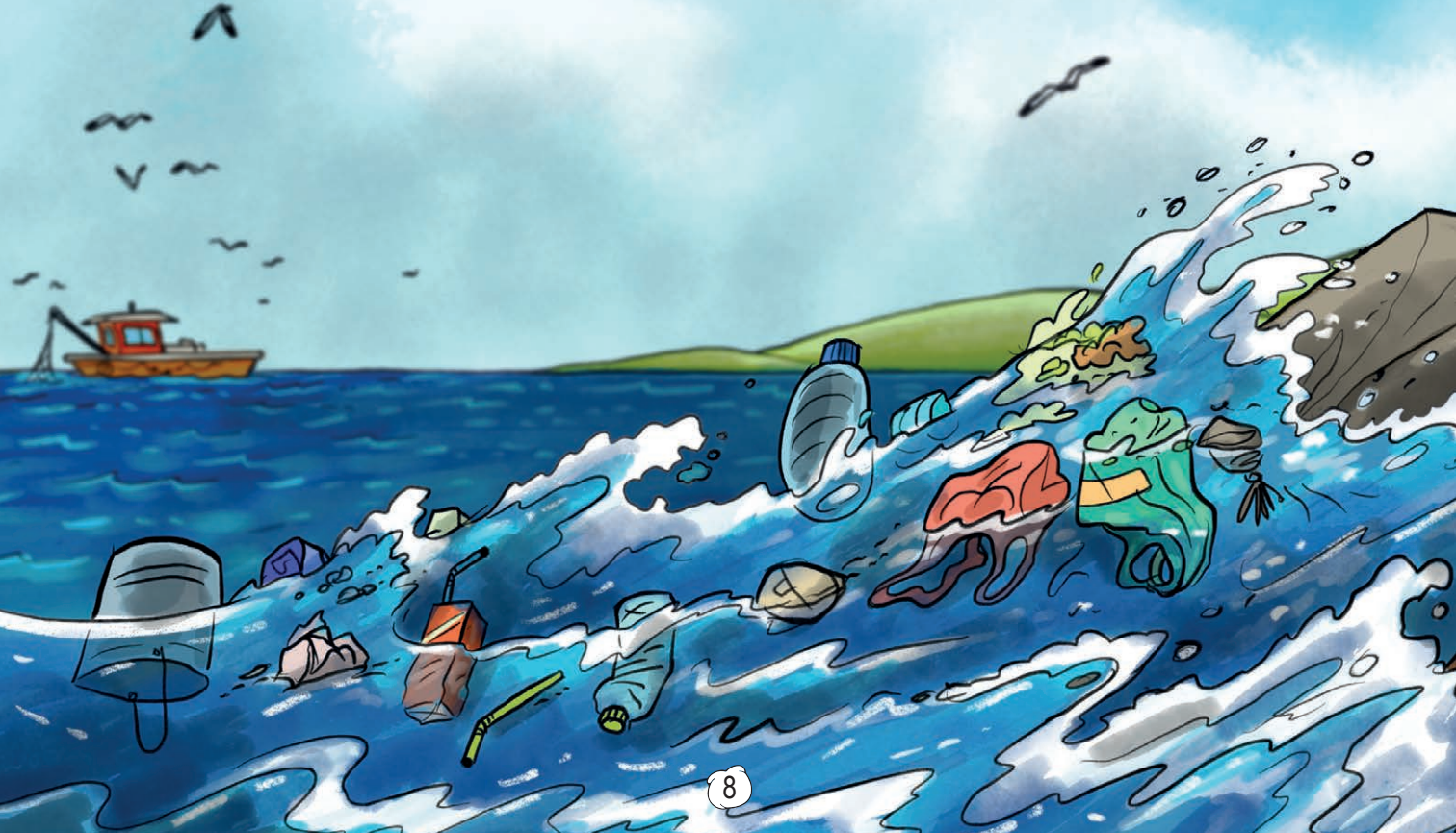
Leyleğe seslenip ona yardım edebileceklerini söylemişler. Kıvırcık Kuzu'nun sırtına çıkan Papuduk leyleğin gagasından poşeti almış. Onlara teşekkür eden leylek, yiyecek ararken bu poşetin gagasına dolanıp yapıştığını anlatmış.

“Eğer siz yardım etmeseydiniz onu nasıl çıkarırdım bilmiyorum.”
diye eklemiş. Tekrar teşekkür edip, uçarak uzaklaşmış.

Leyleğe yardım edebildikleri için çok mutlu olan Papuduk ve Kıvırcık Kuzu yollarına devam etmişler. Papuduk, sabah uyandığında hayalini kurduğu o güzel denizi göreceği için çok heyecanlıymış. Sahile vardıklarında ise çok şaşırılmış ve çok üzölmüş çünkü deniz hiç de beklediği gibi değilmiş. Sahil çöp doluymuş. Kumların üzeri bir sürü plastik, kâğıt ve çeşit çeşit yiyecek artığıyla kaplıymış. O güzelim dalgalar sahile vurdukça bu çöpleri içine alıyor, denizin üzeri de çöplerle kaplanıyormuş. Papuduk burada bu kadar çok çöpün toplanabilmesine hayret etmiş çünkü toplu hâlde gördüğü en fazla çöp kendi evlerindeki çöp kutusundaymış.

Papuduk eve döner dönmez çöp kutusunun başına geçmiş. Kutunun kapağını açmış ve başlamış içine attıkları plastik poşet dikkatini çekmiş. Sahilde en çok bu poşetlerden gördüğünü düşünmüş.

Yine denizin üstünde gördüğü plastik su şişeleriyle, elma ve havuç artıklarıyla, kahvaltıdan kalma kâğıt peçetelerle, reçel kavanozu, konserve kutusu ve pipetlerle doluymuş çöp kutusu.

Her öğün kullandıkları rengârenk pipetler ne kadar çokmuş! Bunların yanı sıra meyve suyu kutuları ve bir de havuçlu pizza kutusu varmış çöpte.

Sadece iki kişi için bu çöplerin ne kadar fazla olduğunu düşünmüş.

Bu atıklar için bir şeyler yapması gerektiğini hissetmiş.

Çöp konusunda ne yapabileceğini internetten araştırmaya karar vermiş. Araştırırken yepyeni bir şey öğrenmiş. Çöpler sadece onların sahilinde birikmiyormuş; dünyanın başka yerlerinde de plastik çöpler denizlerde ve okyanuslarda birikiyormuş. Hatta Pasifik Okyanusu'ndaki birikinti o kadar kocamanmış ki bir kıta kadar büyük olduğu için adına "Yedinci Kıta" deniyormuş.

Peki, siz hiç internetten araştırma yaptınız mı?

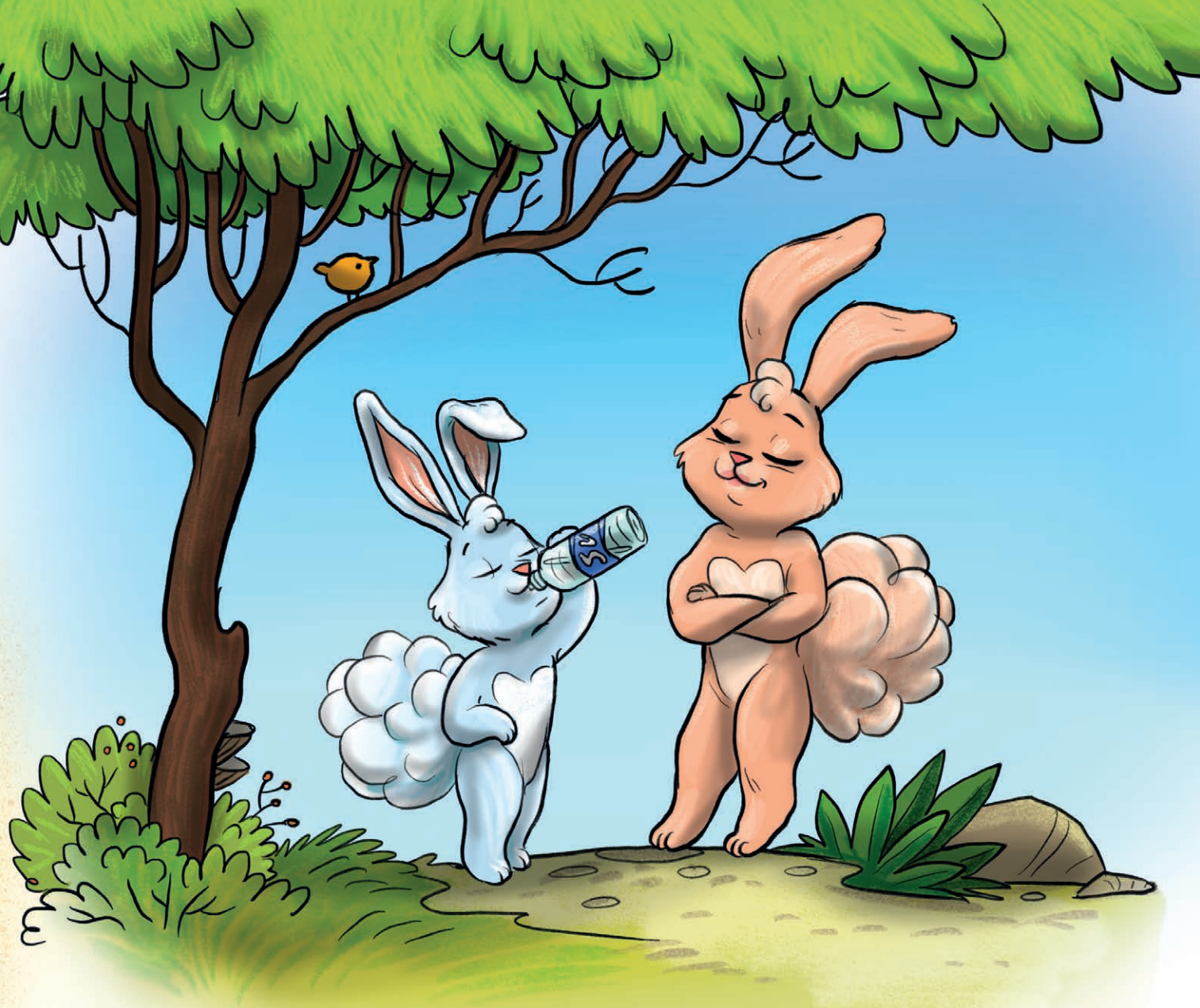
Videoda konuşan bir uzman şöyle diyormuş:

Dünya'mızda çok fazla plastik kullanılıyor ve bunlar hep çöpe gidiyor. Fakat doğa bu plastikleri yok edemiyor. İşte bu çöpler denizlerdeki akıntılarla taşınıp okyanusun ortasında birikmiş, yeni bir kıta oluşturmuş durumda. Ne yazık ki plastik çöplerden oluşan bu Yedinci Kıta'yı hep beraber yarattık. Bu kıtayı keşfeden kişi de bir gemi kaptanı: Charles Moore. Teknesi ve mürettebatıyla Kaliforniya'ya doğru yol alırken tam Kuzey Pasifik Döngüsü'nde, varlığından kimsenin haberdar olmadığı bu yeni kıtaya rastlamışlar.

Papuduk internetten öğrendiklerini annesine anlatmış. Dünyayı kirleten bu plastik çöpler hakkında ne yapabileceklerini sormuş. Annesi, isterse onu yakındaki çöp toplama ve atık merkezine götürebileceğini ve oradaki yetkililerden bu konuyla ilgili bilgi alabileceklerini söylemiş. Hem yeni şeyler öğreneceğini hem de dünyaya faydalı olabileceğini düşünmek Papuduk'u mutlu etmiş. Sevinçten yerinde duramayan Papuduk annesine sarılarak teşekkür etmiş.

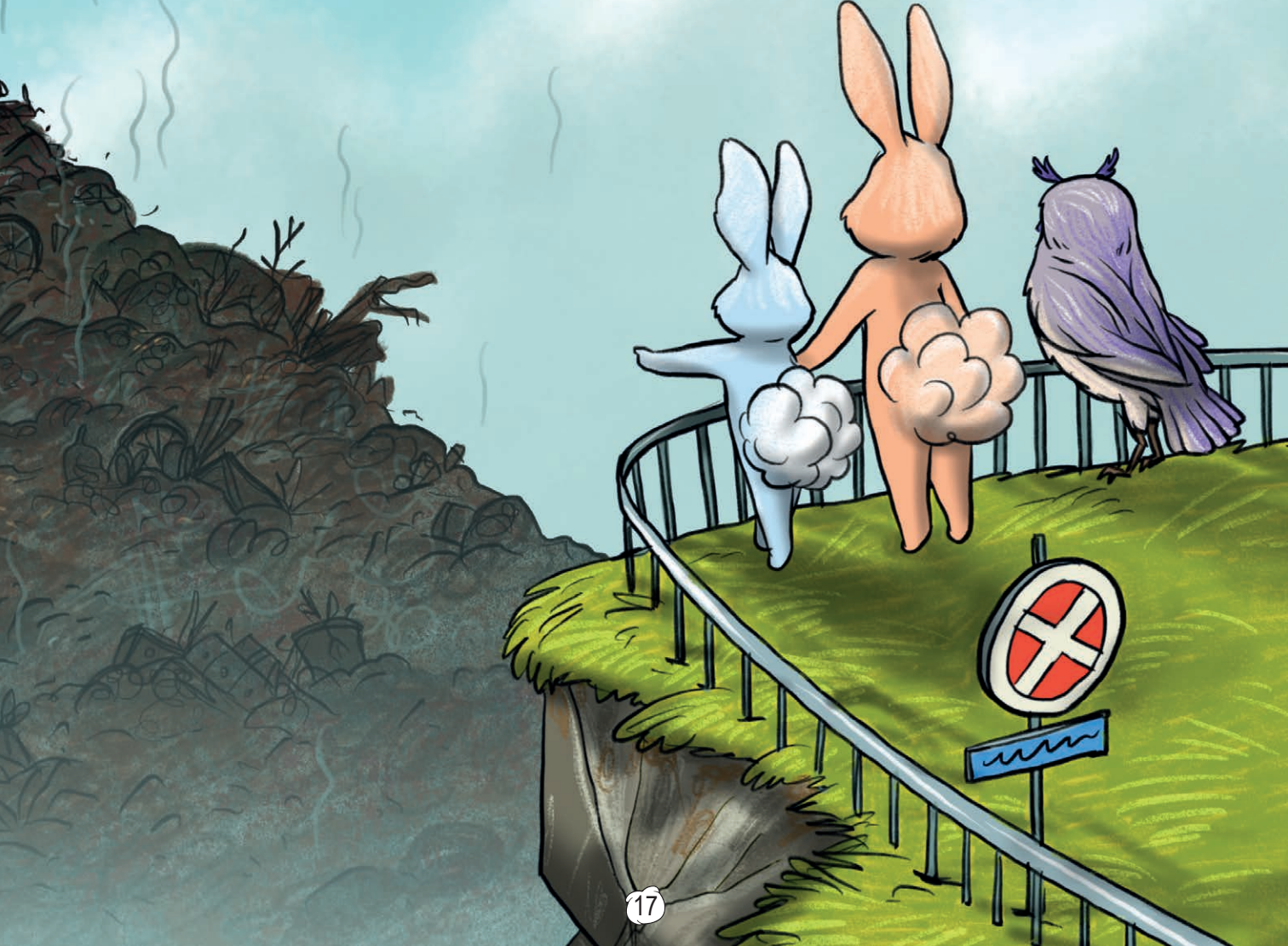

Annesi hemen telefonla atık merkezini arayıp randevu almış. Öğle yemeğinden sonra yola çıkmışlar. Hava o kadar sıcakmış ki Papuduk hemen susamış. Ufak bir şişe su almışlar ve yola devam etmişler.

Merkeze vardıklarında onları baykuş karşılamış. Tanışmalarının ardından Papuduk ona karşılaştıkları leyleği, sahilin durumunu ve Yedinci Kıta'yı anlatmış. Baykuş, ufak bir tavşanın tüm bu sorunların farkında olmasından dolayı içten içe sevinmiş. Papuduk ve annesini ormandan toplanan çöplerin depolandığı yere götürmüŝ.

Ne kadar da çok çöp varmış! Papuduk, aklından "Eğer sadece buradan dağlar kadar çöp çıkıyorsa tüm dünyada çöplerden oluşan yeni bir kıtanın meydana gelmesi çok normal!" diye geçirmiş.

Daha sonra tekrar merkeze dönmüşler.
Baykuş anlatmaya devam etmiş.

Papuduk! Elindeki şişe,
içindeki su bitince çöpe gidecek. Şu andan
itibaren artık sen de atık konusunda bir
"gönüllü" olarak yaşamalısın.

Papuduk farkında olmadan dünyaya zarar verdiğini anlayınca biraz utanmış.

Peki, ben
ne yapabilirim?

diye sormuş.

Aslında herkesin
yapabileceği şeyler var.
Öncelikle kendi
atıklarımızdan sorumluyuz.

Mesela tek kullanımlık
plastik su şişesi yerine matara
kullanabilirsin. Böylece her gün
en az birkaç su şişesi çöpe
gitmemiş olur.

Alışveriş yaparken
naylon poşet yerine
file veya bez çanta
kullanabilirsin.

Papuduk ve annesi zaten bez çanta kullandıklarını gururla anlatmışlar.

Baykuş bu defa pipetler hakkında konuşmaya başlamış:

"Sadece iki dakika için kullandığımız plastik pipetler doğada yaklaşık dört yüz sene boyunca yok olmuyor. Onların yerine metalden yapılmış ve tekrar tekrar kullanabileceğin pipetleri tercih edebilirsin. 'Daha eğlenceli olsun.' dersin makarnayı pipet gibi kullanabilirsin. Ya da pipetle içmeyi tamamen bırakabilirsin."

Sizce pipet kullanmadan yaşayabilir miyiz?

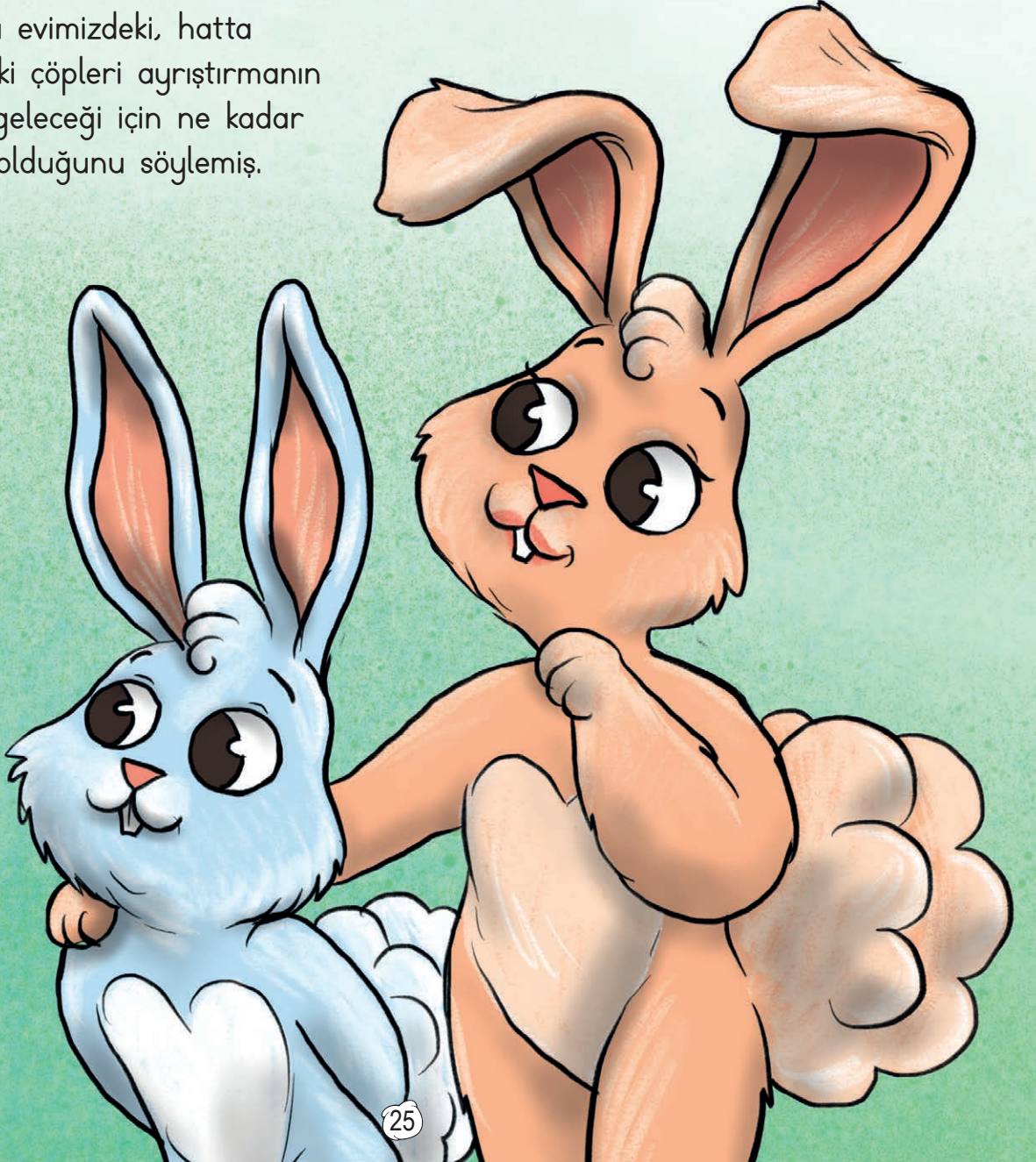
Baykuş, meyve suyu kutularının geri dönüşüme giremediğini, yeniden değerlendirilemeyip çöpe gittiğini söylemiş. Kâğıt peçeteler de geri dönüşüme giremediği için onların yerine havlu kullanılabileceğini eklemiştir. Peki, ne demekmiş bu *geri dönüşüm*? Geri dönüşüm, kullanım ömrünün sonuna gelen bir malzemedan yeni ürünler elde etme işiymiş.

Daha sonra baykuş sözü ambalajlı gıdalara getirmiş. Paketli bisküviler yerine fırınlardan kurabiye almalarını veya evde yapılan kurabiyeleri tüketmelerini söylemiş. Ayrıca bu kurabiyeleri evde yapabilecekleri kese kâğıtlarına koymanın şahane bir fikir olduğunu eklemiş. "İhtiyacımız kadar alışveriş yapmakla" israfın önüne geçebileceğimizi, böylece zamanında tüketemediğimiz gıdaların çöpe gitmesine engel olacağımızı anlatmış.

Aslında evimizdeki, hatta
okulumuzdaki çöpleri ayrıştırmanın
dünyanın geleceği için ne kadar
önemli olduğunu söylemiş.

Papuduk merakla sormuş:

"Çöpleri nasıl ayrıştırabiliriz?"

Baykuş anlatmaya başlamış:

“Çöplerini toplu bir şekilde tek bir torbaya atmak yerine *kâğıt, cam, elektronik atık, plastik, metal ve ev tipi organik atıklar* olarak ayrıştırabilirsin. Böylece pek çok atık geri dönüşüme giderek yeniden kullanılabilir ve sen de dünyaya hak ettiği özeni göstermiş olursun Papuduk.”

Papuduk ve annesi, öğrendikleri karşısında çok mutlu olmuş ve teşekkür ederek merkezden ayrılmışlar. Yolda yürürken de kendi plastik atıklarını nasıl azaltabileceklerini konuşmuşlar. Evdeki çöpleri ayrıştırabilmek için geri dönüşüm kutuları almaya karar vermişler ve çevrelerindeki herkese bundan bahsetmişler.

Bu hikâyeyi okuduktan sonra sen de atıkları ayrıştırmaya var mısın?

CAM

KĂĀĀIT

PLASTIK

OYUN ZAMANI

Zavallı leylek... Yolda ona rastlamasaydık şimdi ne halde olurdu acaba? Ya bu çöplerden etkilenen başka hayvanlar da varsa? Ya çöpten oluşan Yedinci Kita daha da büyürse ve tüm denizleri kaplarsa? O zaman ne yapacağız? Denizde yaşayan canlılar hatta tüm ekosistem (*bir bölgede güvenle yaşayabilen tüm canlılar*) bundan nasıl etkilenecek? Ekosistem bir bölgede güvenle yaşayabilen tüm canlılar demektir.

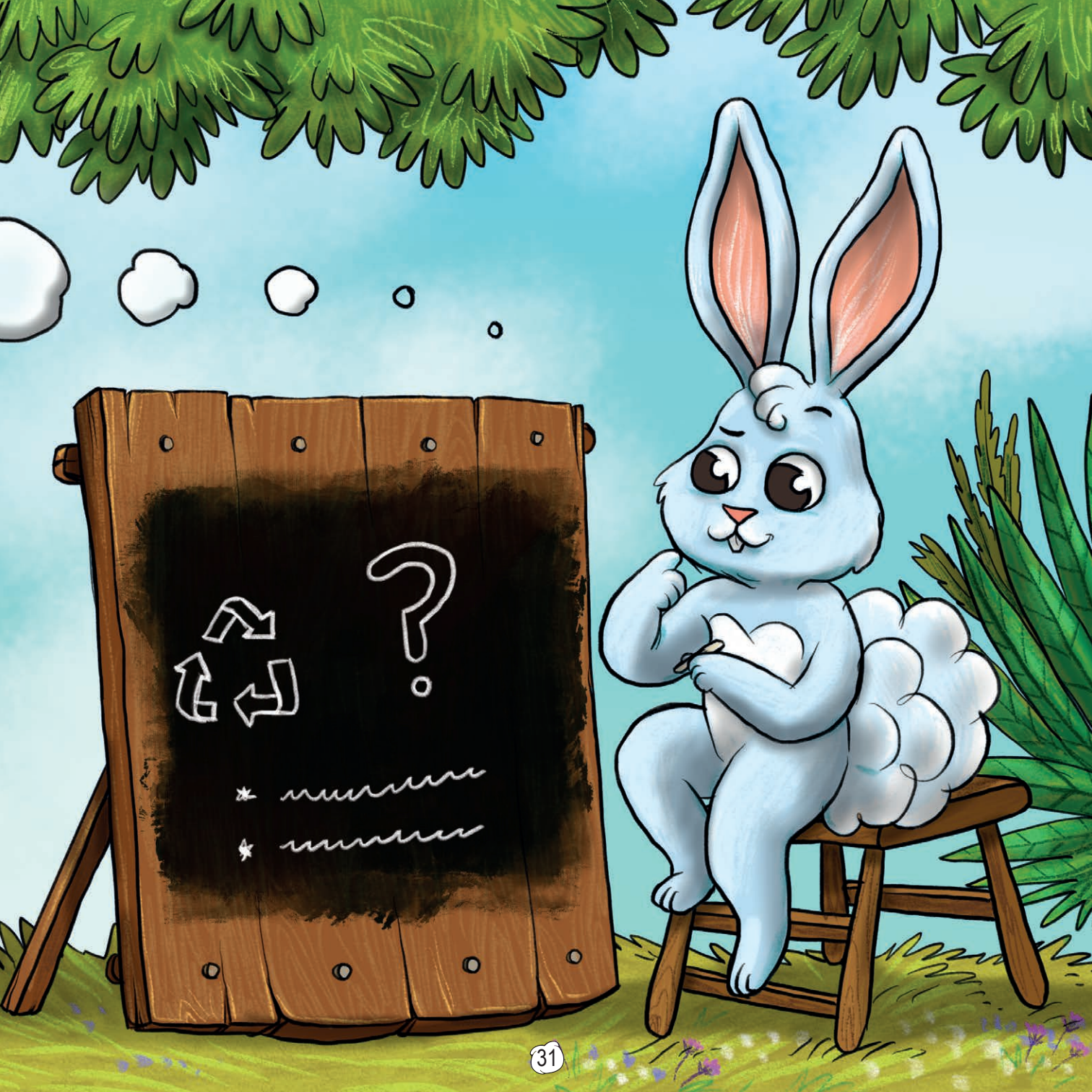
Neyse, içimizi daha fazla karartmayalım. Olan olmuş. Biz bundan sonra ne yapabiliriz, bu durumun daha büyük bir felakete dönüşmesini nasıl önleyebiliriz, ona odaklanalım. Aslında yapacağımız şey çok basit. İşe önce kendi evimizden başlayacağız. Evimizin çöplerini ayrıştırıp biriktirecek ve mahallemizdeki "geri dönüşüm" amaçlı atık kutularına atacağız. Eğer mahallenizde, biriktirdiğin ve ayrıştırdığın çöpler için atık kutuları yoksa bunları yakındaki bir çöp toplama ve atık merkezine kendin bırakabilirsin. Ya da yaşadığın bölgedeki belediye ile iletişime geçerek mahallenize atık kutuları yerleştirilmesini isteyebilir, komşuları da bu durumdan haberdar edebilirsin.

Ayrıca, mümkün olduğunca az plastik malzeme kullanmakta yarar var. Ne kadar az plastik kullanırsak dünyamızın ömrü o kadar uzar.

Unutma! Üzerinde yaşadığımız bir tane dünyamız var ve ona iyi bakmak zorundayız.

HAYDİ CEVAPLAYALIM

1. Okyanusun ortasında çöplerden meydana gelen kıtanın kaçınıcı kıta olduğunu hatırlıyor musun?
2. Okyanusun ortasında birleşen ve kocaman bir kıta oluşturan bu çöpler nereden ve nasıl gelip bu koca kıtayı oluşturmuş olabilirler?
3. Çöplerden oluşan devasa kıta bir kaptan tarafından tesadüfen keşfedildi. Dünya üzerinde farkında olmadığımız bu tür çevre felaketleri olabilir. Bu çevre felaketlerinden haberimiz olmasını şansa bırakmamak adına ne gibi şeyler yapılabilir? (Çevre konusunda çalışmalar yürüten dernek ve sivil toplum kuruluşları ile bu tür yayınlar yapan internet sitelerini ve dergileri takip etmek vb.) Senin aklına neler geliyor?
4. Şu an okyanusun ortasında kocaman bir çöp kıtası var. Bu çöpleri nasıl temizleyebiliriz? Dahası, diyelim ki temizledik ve bu temizlik sonucu çöplerin içerisinde geri dönüşüme kazandırabileceğimiz atıkları ayrıştırdık. Bu atıklar hangi süreçlerden geçerek tekrar kullanıma giriyor olabilir?
5. Bazı kutu içeceklerini pipetle içiyoruz. Çünkü üzerine pipet için küçücük bir delik açmışlar. Pipet olmazsa içemeyiz. Peki, ya pipete ihtiyacımız olmayan bir içecek kutusu olsa? Bence böyle bir içecek kutusu tasarlayabilirsin. Tasarımını evrendeki insanlarla paylaşmaya ne dersin?
6. Tek ve biricik evimiz olan Dünya'dan başka yaşayacak gezegenimiz olmadığını düşünürsek insanları çevre konusunda daha duyarlı hâle getirmek için neler yapılabilir sence?

Tolga Öztoran

1977'de İstanbul'da doğdu. Sakarya Üniversitesi'nden mezun oldu ve etkinlik şirketlerinde çalıştı. Ömrünün yarısını sokak hayvanlarının özgürlük mücadelesine adadı. Kısa filmler çekti, radyo programları yaptı, çocuklara eğitimler verdi. Sabancı Vakfı "fark yaratan" programına seçildi. İstanbul'da yaşıyor ve evini çok sayıda engelli hayvan ile paylaşıyor.

Lider Hepgenç

1987'de İzmir'de doğdu. Astsubay olarak görev yaparken askerlik kariyerini bırakarak hayatına yaratıcı drama öğretmeni olarak devam etmeye karar verdi. O günden beri müzelerde, kitabevlerinde, okullarda çocuklarla yaratıcı drama çalışmaları yürütüyor, çocuk kitapları yazıyor. Oğlu Adem, kedileri Sütlaç ve Sufle ile birlikte bol oyunlu bir yaşam sürmeye çalışıyor.

Ece Zeber

Resim yapmayı anne ve babasından öğrendi. Küçüklüğünden beri hep resimle ilgili oldu, kitaplar okudu, çizgi filmler izledi. Balıkesir Güzel Sanatlar Lisesinde Resim, Anadolu Üniversitesi'nde Çizgi Film okudu. Eskişehir'de eşiyle birlikte evinde çalışıyor. Hâlâ çocuk kitapları okuyup resimliyor, hayaller kuruyor.

**Papuduk'a
mektup yazmak
ister misin?**

Posta adresi: Sabancı Vakfı
Sabancı Center
4. Levent 34330 İstanbul

E-posta adresi:
papuduk@sabancivakfi.org

@papuduktavsan

Papuduk ile Yedinci Kıta'nın Keşfi

Yazan: Tolga Öztörün - Lider Hepgenç

Resimleyen: Ece Zeber

Yayın Hakları

@Süperlatif

f t i /tekirkitap

Tekir Kitap

Kılıçalı Paşa Mahallesi
Altın Bilezik Sokak Pera Ap.

No: 9 Daire: 2

Beyoğlu / İstanbul

www.tekirkitap.com

info@tekirkitap.com

Yayın Koordinatörü: Selda Çilingir

Editör: Didem Demir

Grafik Uygulama: Veli Okulan

Danışman: Prof. Dr. Feyza Çorapçı

Baskı:

Optimum Basım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Tevfikbey Mah. Doktor Ali Demir Cad.

No: 51/1 - 34295

Küçükçekmece / İSTANBUL

Sertifika No: 41707

Tel: +90 212 463 71 25

1. Baskı / Haziran 2021

9. Baskı / Şubat 2023

ISBN: 978-625-7290-21-0

Sertifika No: 47769

SABANCI VAKFI

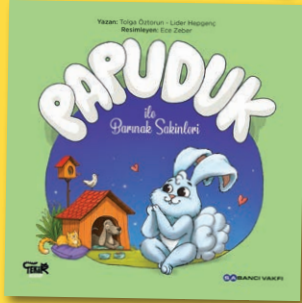
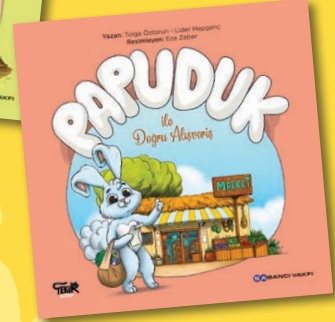
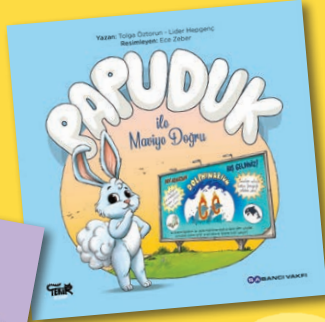
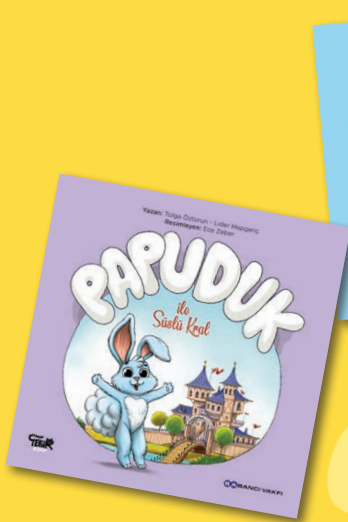
**TEKİR
KİTAP**

**Hediye,
para ile
satılmaz.**

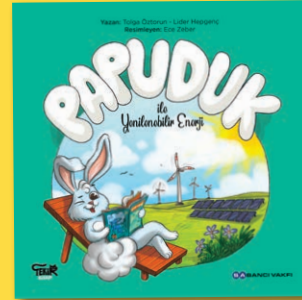
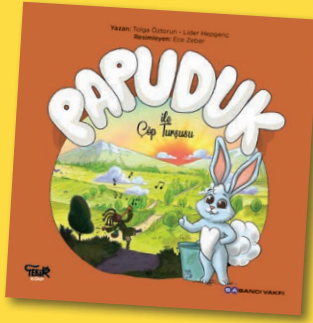
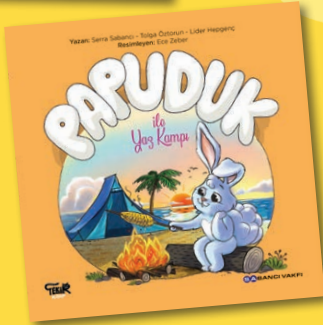
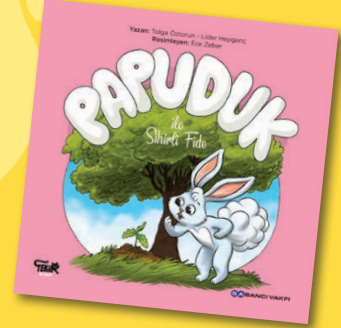
Bu eserin bütün yayın hakları saklıdır.

Yayınevinden yazılı izin almadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz,
hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayınlanamaz.

Tekir Kitap; Süperlatif Ltd. Şti.'nin tescilli markasıdır.

Papuduk sahildeki çöp yığınlarını görünce bir araştırma yapar ve Yedinci Kıta'yı öğrenir. Annesiyle beraber ziyaret ettikleri atık merkezinde edindiği bilgilerle yeni bir bakış kazanan Papuduk, dünyayı "atıkların verdiği zararlardan kurtarmaya" kendi evinden başlayacaktır.

ISBN 978-625-7290-21-0

9

786257

290210

Bandrol uygulamasına ilişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 5'inci maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde bandrol taşıması zorunlu değildir.

SABANCI VAKFI

TEKİR
KİTAP